
Protocol

dalla radunonza communal

Gi e temps	ils 8 da december 2021 allas 20.00
Liug	Aula Grava (incl. mesiras da protecziun concept corona)
Presidi	President communal Franz Gschwend
Protocol	Menader finanzas / commember dalla direcziun Rest Giacun Coray
Presenza	48 votantas e votants, 6 hosps
Dumbravuschs	Severin Müller e Martina Wolf, elegi cun vusch unanima
Tractandas	<ol style="list-style-type: none">1. Approbaziun dil protocol dalla radunonza communal dils 8.5.20212. Orientaziun davart la planisaziun da finanzas integrala3. Preventiv 2022<ul style="list-style-type: none">- Quen da gudogn e sperdita- Quen d'investiziun- Quen consorzi da scoletta e scola primara scolaviva- Quen consorzi da scola superiura scolaviva- Approbaziun4. Fixar il pei da taglia communal per igl onn 20225. Damonda da credit da frs. 200'000 per la tecnica dalla tribuna (fundaziun Pro Laax)6. Scaffir in niev consorzi da scola denter las vischnauncas da Laax, Falera, Sagogn e Schluein<ul style="list-style-type: none">- Informaziun e presentaziun niev consorzi da scola- Approbaziun niev consorzi da scola- Approbaziun dallas statutas dil niev consorzi da scola- Dissoluziun dil consorzi da scola superiura veder dallas vischnauncas da Laax, Falera, Sagogn e Schluein- Dissoluziun dil consorzi da scoletta e scola primara veder dallas vischnauncas da Laax e Falera- Eleger ina cumissiun transitorica per la realisaziun dil niev consorzi da scola7. Comunicaziuns e varia

1. Approbaziun dil protocol dalla radunonza communal dils 8.5.2021

Il protocol vegn approbaus unanimein.

2. Orientaziun davart la planisaziun da finanzas integrala

a) Orientaziun dil president communal

En consideraziun dallas investiziuns en differents projects ils proxims onns dat il president ina cuorta survesta dalla planisaziun d'investiziuns entochen igl onn 2030 ed en special dallas investiziuns previdas igl onn 2022 (tuttas cefras da finanzas che suondan en CHF).

b) Survesta generala dallas investiziuns 2022

- Investiziuns infrastruttura: 6.825 miu.
- Investiziuns immobilias: 480'000
- Investiziuns projects: 6.22 miu.
- Il total dallas investiziuns brutto munta pia a 13.525 miu.

c) Sanaziuns vias communalas

- Il 2022 dueien cun in onn retard ord motivs da corona la via Pattadiras / Davos Baselgia, igl emprem tschancun dalla via Murschetg sco era la via Tesli vegnir sanai.
- Cuosts d'investiziun: 3'850'000, la cumpart procentuala fixada ordavon vegn adossada tenor la procedura da perimeter.
- Cun la sanaziun dallas vias vegn il medem mument era il conduct dalla calira a distanza tier ils singuls quartiers piazzai el tgierp dalla via.

d) Fermadas da bus Lag e Murschetg

- Tenor la lescha dils impedi ein tut las novas ed existentas fermadas da bus resp. cantas dallas fermadas d'exequir senza impediments. La retschera atras igl uffeci per traffic ha mussau che las fermadas Murschetg, Rancho, Marcau, Demvitg e Riva ein da reconstruir.
- Il proxim onn ei la realisaziun dallas fermadas da bus Lag e Murschetg planisada.
- Cuosts da baghegiar brutto: 420'000, 60% vegnan subvenziunai atras il cantun, aschia ch'ils cuosts d'investiziun netto per la vischnaunca Laax muntan a 170'000.

e) Provediment d'aua conduct circular Staderas-Murschetg

- Era il conduct circular Staderas-Murschetg ha stuiu vegnir adattaus suenter l'examinaziun digl uffeci per il svilup dil territori e spustaus per in onn.
- Cuosts d'investiziun: 400'000

f) Provediment d'aua / dismessa e purificaziun dall'aua Alp Plaun-Lavanuz

- 2022 ei prevediu da finir l'emprema etappa e da realisar la secunda etappa da quei project. Ella planira dil Plaun ha liug la cumpilaziun d'in conduct d'aua e canalisaziun dimensiunaus pli grond e las lingias dalla Repower.
- Cuosts d'investiziun: 300'000

g) Casa da bogn / kiosk Lag Grond

- Cun la sanaziun da quei edifeci antiquau dat ei ina assimilaziun als edifecis ella vischinonza e san ils basegns per tualettas publicas, duschas ed in kiosk modernisau vegnir adempli.
- Cuosts d'investiziun: 400'000

h) Sanaziun scolaviva

- La sisavla e davosa etappa cumpeggia la reconstrucziun / igl engrondiment dalla stanza dils scolasts e dil secretariat da scola.
- Cuosts d'investiziun: 480'000

i) Plaz da sport e pausa Grava

- Sco alternativa per il plaz tgietschen ei previu da realisar in niev plaz da sport e pausa sin la parcella nr. 826.
- Cuosts d'investiziun: 220'000

j) En stagl da Martin Engeler dalla PwC ch'ei seperstgisaus a cuort termin pervia dallas relaziuns invernalas sin via resumescha Rest Giacun Coray las pli impurtontas conclusiuns dalla planisaziun da finanzas integrala

- La planisaziun da finanzas integrala dil tenercasa communal ei vegnius actualisau sin basa dil quen annual 2020, dall'aspectativa 2021 sco era dil preventiv 2022.
- Influenza ha ina valetaziun actuala dils recavs fiscals e dallas ulteriuras structuradas da recavs e cuosts per 2021 ed ils onns succedents, aschia ch'ina planisaziun da finanzas integrala actualisada seresulta.
- Ils resultats annuals el quen da gudogn e sperdita restan adina positivs el horizont da planisaziun tochen 2029. La situaziun da recavs semigliura cheusperas denter auter atras recavs ord las investiziuns fatgas.
- Il capital agen ella bilanza munta a 49 miu. per ils 31.12.2020 (senza finanziaziuns specialas) e crescha tier ina quota intragliauter fetg solida da 67% (onns da plan 2021 tochen 2029) ils onns suandonts sin 83 miu. (2029).
- Il program d'investiziun cundiziunescha la recepciun cuntinuonta d'ina finanziaziun jastra, resultond en ina valur maximala planisada da 30 miu. igl onn 2022, la quala sa vegnir reducida leusunter pass per pass.
- **Facit: La planisaziun da finanzas integrala muossa sin basa dallas hipotesas tuccadas che tut las investiziuns planisadas ein supportablas.**

3. Preventiv 2022

Orientaziun dil president communal davart:

- Quen da gudogn e sperdita
- Quen d'investiziun
- Quen consorzi da scoletta e scola primara scolaviva
- Quen consorzi da scola superiura scolaviva

Sut il motto "mantener igl existent, planisar parallel il niev" declara il president detagliadamein las posiziuns dil preventiv cun las pli grondas midadas visavi igl onn vargau.

▪ **quen da gudogn e sperdita**

Il parsura presenta il preventiv dil quen da gudogn e sperdita per igl onn 2022 che siara cun in surpli d'entradas previu da 775'400. Tier il repassament da detagls vegnan las pli grondas divergenzas tier las posiziuns argumentadas.

Discussiun

Negina

▪ **quen d'investiziun**

Avon che declarar las singulas posiziuns dil quen d'investiziun fa il parsura attents alla legenda sin la pagina 51 ed explichescha la muntada dils bustabs D, G e K. Il quen d'investiziun 2022 preveda tier investiziuns bruttas da 13'525'000 ed entradas da 5'520'000 investiziuns nettas dad 8'005'000.

Discussiun

Valérie Frede fa smarvegl ch'igl ei previu in pastg artificial per il niev plaz da sport e pausa.

▪ **quen consorzi da scoletta e scola primara scolaviva**

Il quen administrativ preveda expensas ed entradas da 3'639'000 per igl onn da scola 2022/23. La cumpart dalla vischnaunca da Laax munta a 715'000 resp. 15'500 per affon tier la scoletta ed ad 1'445'000 resp. 16'500 per scolar tier la scola primara.

Discussiun

Negina

▪ **quen consorzi da scola superiura scolaviva**

Il quen administrativ preveda expensas ed entradas da 2'166'000 per igl onn da scola 2022/23. La cumpart dalla vischnaunca da Laax munta a 639'000 resp. 27'500 per scolar tier il scalem superiur.

Discussiun

Negina

Approbazion

Il preventiv 2022 vegn approbaus unanimamein.

4. Fixar il pei da taglia communal per igl onn 2022

Muort las investziuns previdas tenor il preventiv approbaus e la planisaziun da finanzas dat ei negin motiv per ina midada dil pei da taglia.

Discussiun

Negina

Tscharna

La radunonza suonda la proposta dalla suprastonza da schar il pei da taglia tier 50% dalla taglia cantunala semplà.

5. Damonda da credit da frs. 200'000 per la tecnica dalla tribuna (fundaziun Pro Laax)

Il president dil cussegl da fundaziun Erwin Ardüser menziunescha che la Pro Laax ha la pusseivladad da sustener infrastruttura che promova la cultura. El ei perschadius che quella contribuziun ei era ina investziun ella cuminonza dil vitg che ha ussa puspei a disposiziun ina aula ed ina tribuna che corrispunda als basegns dil temps, infrastruttura che sa e vegn speronza duvrada dallas uniuns per occurrenzas da tut gener.

Discussiun

Negina

Votaziun

La raspada conceda quasi unanimamein tier ina abstenziun la damonda da credit da frs. 200'000 per la tecnica dalla tribuna.

6. Scaffir in niev consorzi da scola denter las vischnauncas da Laax, Falera, Sagogn e Schluein

Ord differents motivs han ils presidents dallas vischnauncas Laax, Falera, Sagogn e Schluein surdau alla fatschenta mavi-beratung da Martin Mathiuet e Josef Willi l'incumbensa d'analisar la situaziun pertuccont las scolas dallas quater vischnauncas l'entschatta 2021. La finamira era d'anflar ina sligiazion per ils problems e las sfidas administrativas e strategicas che las scolas han, cun tener ni schizun megliurar la buna qualidad d'instrucziun, e quei cun cuosts raschuneivels. Ils cussegladers han analisau il punct da partenza ed elaborau in concept sco ins sa contonscher quellas finamiras optimalmein sut il tetg dil consorzi superiur existent.

Ils dus referents Martin Mathiuet e Josef Willi menziuneschan il punct da partenza, descrivan la situaziun, explicheschan las finamiras e las statutas sco era ils proxims pass necessaris. La sligiazion preveda che las scolas Falera e Laax sco era la scola superiura restan sco ellas ein e las scolas Sagogn e Schluein lavuran el futur stretg ensemen. Ei duei dar in tetg niev dalla entira scola cun ina cumissiun da scola ord ils quater vitgs, in president dalla cumissiun ch'ei dil fatg e vegn elegius dils presidents ed ina nova organisaziun da meinascola cun in secretariat. Ils meinaprojects han ellas davosas jamnas era discutau culs pertuccai, principalmein las scolastas ed ils scolasts, las ed ils meinascola, ils cussegls scola e las suprastonzas communalas sco era menau atras occurrenz d'informaziun per la populaziun en tuttas quater vischnauncas. Tut ils participonts dil project ein pertscharts ch'ei dat aunc entginas caussas da sligiar, mo tuts ein dil meini che la sligiazion presentada ei in fundament stabel, sin il qual ins sa baghegiar il futur dalla scola.

Il proxim pass ei d'elaborar igl uorden da scola che definescha pli detagliu sco la scola duei funcziunar el futur. Quei uorden duei era cuntener certas purificaziuns sco p. ex. in cussegl da geniturs e la moda d'instrucziun. Quei succeda entras la cumissiun transitorica che secumpona dils 4 presidents communalas, dils 4 gerai dil departement da scola e dils 2 accumpignaders externs Martin Mathiuet e Josef Willi. Igl uorden da scola ha da vegnir presentaus ed approbaus ella proxima radunonza communalala dils 23.4.2022.

Discussiun

Sin damonda dad Erwin Schmid pertuccont il romontsch sco lungatg d'instrucziun era el futur sa vegnir segirau che quei ei francau ella constituiun communalala.

Approbazion

La raspada sustegn senza cuntervusch la proposta dalla suprastonza communalala

- d'approbar il niev consorzi da scola
- d'approbar las statutas dil niev consorzi da scola
- la dissoluziun dil consorzi da scola superiura scolaviva veder dallas vischnauncas da Laax, Falera, Sagogn e Schluein
- la dissoluziun dil consorzi da scoletta e scola primara scolaviva veder dallas vischnauncas da Laax e Falera
- d'eleger ina cumissiun transitorica per la realisaziun dil niev consorzi da scola

7. Comunicaziuns e varia

Informaziun

Franz Gschwend informescha davart ils suandonts temas actuals:

- La suprastonza ha decidiu da dissolver la piazza dil menader dall'administraziun communalala e da relaschar Orlando Derungs per ils 31.10.2021. Aschia ha l'administraziun communalala stuiu

vegnir organisada da niev. Enstagl da remplazzar quei post ei vegniu introduciu il model cun ina direcziun dil menaschi ch'ei gia secumprovaus en pliras autras vischnauncas. Il president communal Franz Gschwend fuorma ussa ensemen cun Janine Caduff, Augustin Calivers e Rest Giacun Coray la direcziun dil menaschi. Ils cuosts da quella soluziun pragmatica e realisabla immediat cun rinforzar ils treis menaders dallas partiziuns sco era ils collaboraturs da sut ensi schain en rama dil preventiv approbau.

- Damai che la zona da baghegiar per indigens Cons sin la parcella nr. 2041 ei bunamein surbaghegiada diltut, duei la parcella vischinonta nr. 2868 vegnir midada en ina nova zona da baghegiar cun la revisiun dalla planisaziun locala 2022. La finamira ei da schaffir schischom per casas dad ina famiglia e cunzun per casas da pliras famiglias per in prezi favoreivel.
- Las lavurs principalas vid la fermada da bus Riva ein avanzadas aschilunsch ch'ella sa vegnir utilisada naven dils 10.12.2021.
- La gruppa d'investurs dil project privat ANARAM ha fundau ina societad anonima per saver construir a Lavanuz in center per attentivitat.

Discussiun

Roland Camathias critichescha il stan catastrofal dil Lag Grond e propona da segar il pastg pliras gadas per onn cun eventualmein cumprar ina maschina predestinada. Il studi complex davart il lag e siu contuorn duess esser terminaus il fevrer 2022, aschia che las mesiras necessarias san vegnir iniziadas leusunter.

Finiziun dalla radunonza allas 21.40

Laax, ils 8 da december 2021

President communal

Menader finanzas / commember dalla direcziun

Franz Gschwend

Rest Giacun Coray